

KOYANISQUATZI

Kelemen Zoltán

Talpig páncélba öltözött lovagok vágatnak megeresztett kantárral a virágillattól terhes réten. Helikopterek figyelik őket. A szomszédos hegyek körülzárják a költő-csillagász bölgyét. Ide költözött mióta az emberek szerint megöriült. Valójában: mióta elkezdődött a világ pusztulása. Azóta csak ez a völgy foglalkoztatja, az égből is csak az a tányérnyi végtelen, amit a hegygerincek körülölelnek. Szelleme a rét parányi végtelenjéből táplálkozik, mint egy keleti mozaik készítő mester, és teljesen elégedett. Érti és megérti az embereket, akiknek nem kellene a versei. Tudja, hogy nem az ő versei nem kellene senkinek, hanem a versek nem kellene. Otthagyták őket, mint a megúnt szeretőt. Búcsút mondtak a lírának. A színházak már előbb kiürültek és nem azért, mert a sznobokon kívül senki sem látogatta az előadásokat. Eleinte csak új darabok születtek, aztán ahogy romlott az ember memóriája, úgy vált egyre nehezebbé egy-egy szindarab előadása. Végül elfelejtették a darabokat, mint egy régi és szerencsésen öltözőben hagyott kabátot.

Verseket meg nem irtak és nem értettek. De nem maradt irodalom nélkül az emberiség!

Nem falta fel a szellemet a videó és a ponyva, az erőszak, a szex és a pénz. Sőt délszaki burjánzásnak indult az irodalom. Egyre több és jobb alkotás született és az emberek egyre nagyobb lelkesedéssel olvasták őket. Természetesen mindig a latin és szláv nyelvek irodalma volt a legvirágzóbb. Innen kerültek ki a legmaradandóbb alkotások. Az első irodalmi mű, ami még élt az emlékezetben szintén egy latin író munkája volt, a Don Quijote.

A világ irodalma egységes arculatot öltött. Csak próza született és túlnyomó többségben regény. Ünnepezték az írókat akkor a földön boldog családi környezetben, a nélkülözést hirből sem ismerve, lelkes rajongó táborral és atyai menedzserekkel megáldva. Mindenki boldog volt. Az irodalmi alkotások széles palettáján ki-ki megtalálhatta azt a regényt, mely szívéhez közel állt. Lehetett az illető régimódi

úriember, ábrándos széplélek, vagy avantgard lelkületű ifjanc. A boltok roskadozásig teltek a szép, fényes gerincű könyvekkel, melyek gyorsan fogytak, s helyükre sorban újabbak jöttek.

Az olvasók valósággal falták a könyveket belső szobácskaik lámpafényes magányában. Nem a történetek kedvéért, hanem az idő semlegesítésére. A könyv a regény a történessel, amozzanattal kezdődött, ez pedig az időt szülte. Fura ügy ez, ha belegondolunk az idő valójában nem létezik. Ezt az időt falták az emberek a könyvekben, mert abban reménykedtek, hogy így elodázhadják a halált, a véget. Valójában csak a halállal való szembesülést kerülték el, közülük legtöbben még a végük pillanatában sem szánták rá magukat erre az aktusra. Nem ismerték már a drámai dacot, a versekből merített szerelmes beletörődést és a mesék fufangját. Ültek a regények felett és porosodtak.

Elmerültek az időkben. A szó eredeti értelmében nem voltak már gondolataik, az írókat is a cselekmény mókuskereke, a bonyolult utalás rendszer szövevénye és a régi viták hagyománya vitte előre. A regény nem okozott · nem okozhatott · katarzist. Elgondolkodtató · mondták róla a tanárok és szerelmesek a nyáresti karosszékben a teraszon, vagy a végeláthatatlan autópálya karavánjában a volán mögött.

Pedig nem gondolkodtatta el az embereket. Mindössze kizökkentette őket magányukból, emlékeztetett Istenre, vagy egyéb apróságokat ajándékozott az egyre öregedő olvasóknak, akik jóleső zsibbadtsággal csukták be a könyvet, felálltak, nyújtózkodtak és szívébe édes szomorúságot lopott a próza.

A csillagász · költő már nem figyelte őket, csak tudta, hogy mit csinálnak, bár ez is egyre kevésbé érdekelte. Felnyalábolta a műszereit és nekivágott a hegynek. Ott fent aztán zsebkendőjével törölgette verejtékes arcát és várta, hogy besötétedjen és a tiszta felhőtlen égre feljöjjenek a csillagok. Tudta, hogy odaát a hegyeken túl már rozsdásodnak a dombormives páncélok, s a csuklóvasak és sisakok fémlabirintusaiban fűrgő patkányok szaladgálnak sziszegve.